

ПЕРШИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ ДЛЯ ЛІКАРІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ДОСТУПУ

Чухрієнко Н.Д., Кацитадзе І.Ю.

*Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
Міжнародний Комітет Червоного Хреста*

Вступ. В Державному закладі «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» в рамках роботи НТПК «сімейна медицина» на однойменній кафедрі ФПО відбувся навчальний тренінг для лікарів пенітенціарної служби, що працюють в умовах обмеженого доступу (тюрмах та слідчих ізоляторах) Маріуполя, Бахмута, Дніпра [1].

Основна частина. Тренінг був проведений за сприянням та підтримкою Міжнародного Комітету Червоного Хреста (МКЧХ) у відповідності до робочої програми циклу тематичного удосконалення у форматі тренінгу «Невідкладна допомога пацієнтам в умовах обмеженого доступу» (40 годин) для лікарів та фельдшерів пенітенціарної служби. Навчання проводилось протягом тижня з 26.03.2018 по 30.03.2018.

Метою тренінгу було набуття медичними працівниками, що надають допомогу в місцях позбавлення волі, знань та вмінь з невідкладної допомоги, аби медична допомога у місцях позбавлення волі надавалась на такому ж високому професійному рівні, як і населенню в цілому, з повагою та без порушень їх громадянських прав згідно світових стандартів.

Програма тренінгу включала питання щодо надання допомоги при найбільш розповсюдженій патології, серцево-судинних захворюваннях і кризах, травмах та ураженнях під

час надзвичайних ситуацій, надання невідкладної допомоги при станах, що потребують серцево-легеневої реанімації, судомгах, синкопальних станах, анафілаксії, кровотечах.

Тренінг пройшли 11 лікарів та 9 фельдшерів. Всі учасники були забезпечені додатковим матеріалом на зовнішньому носії (флеш-карті), що містив основні алгоритми надання невідкладної допомоги, регламентовані чинним законодавством України та у відповідності до європейських рекомендацій, таблиці для оцінки серцево-судинного ризику SCORE, а також матеріали з посібника «Екстрена медична допомога» за редакцією академіка Г.В. Дзяка, професора Т.А. Хомазюк, професора Н.Д. Чухрієнко.

Висновок. По закінченню навчання учасники отримали сертифікати. По даним анонімного анкетування, всі 100 відсотків слухачів відмітили необхідність таких тренінгів і високий рівень викладання, теплоту прийому і велику вдячність організаторам тренінгу.

Література.

1. Пенітенціарна медицина може перейти у сферу управління міністерства охорони здоров'я [електронний доступ] <http://umdpl.info/news/penitentsiarna-medycyna-mozhe-perejty-u-sferu-upravlinnya-ministerstva-ohorony-zdorov-ya/>

АКТИВНІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДИТЯЧИХ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІВ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ ФПО ЗДМУ

Шаменко В.О., Лобова О.В.

Запорізький державний медичний університет

Метою даної роботи є короткий огляд застосовуваних в сусідніх державах ЄС активних та інтерактивних методик викладання і аналіз ефективності їх використання в реаліях українського освітнього процесу.

У лютому-березні 2018 року співробітник кафедри дитячих хвороб ФПО ЗДМУ проходила міжнародне післядипломне стажування «Newandinnovativeteachingmethods» на базі CracowUniversityofEconomics. Підсумовуючи одержаний досвід та працюючи над оновленням науково-методичної бази кафедри, маємо можливість поділитися деякими висновками.

Навчання в системі післядипломної освіти ставить перед викладачами нові завдання щодо вдосконалення моделі викладання, спрямованої на самостійне отримання інформації лікарями-інтернами, і в процесі практичних та семінарських занять застосувати її в аспекті клінічних ситуацій.

На кафедрі дитячих хвороб для навчання інтернів дитячих отоларингологів крім традиційних методів (лекції, семінарські і практичні заняття, курація 3-5 хворих у відділенні, двох чергувань в місяць у лікарні, відпрацювання практичних навичок, підготовки рефератів) використовуються активні та інтерактивні методи навчання (система дистанційного навчання Moodle), завдяки чому лікарі-інтерни можуть самостійно вивчати і повторювати теоретичний матеріал. Для контролю

використовуються програми з багаторівневими ситуаційними завданнями (кейс-метод навчання (CBL– case-based learning), «перевернуте навчання»), які дозволяють лікарям-інтернам формувати навички самостійної роботи і стимулюють творчий підхід до навчання. Основні переваги такої системи полягають в заохоченні та спонуканні лікарів-інтернів до регулярної напруженої роботи. Таким чином, активні та інтерактивні методи навчання призводять до формування навичок самоорганізації, самонавчання і самоконтролю, тобто підвищують рівень свідомого ставлення до придбання професійних знань, умінь і особистісних якостей майбутнього лікаря. Викладач при цьому відіграє роль координатора, який коригує, спрямовує інтернів, стимулює творчий процес, допомагаючи розкритися клінічному мисленню майбутніх дитячих отоларингологів.

Підсумовуючи все вищесказане можна зробити висновок: викладання на факультеті післядипломної освіти ЗДМУ осучаснюється щорічно, вибираючи найкорисніше з надбань цифрових технологій, не лишаючи без уваги класичні методи цілком відповідає усім вимогам європейської освіти.

Література:

1. Демиденко, А. В. Педагогические аспекты контроля качества подготовки и самоподготовки иностранных

студентов / А. В. Демиденко, И. В. Визир // Запорожский медицинский журнал. – 2012. – №1 (70). – 59 – 60.

2. Запровадження автоматизованого дистанційного контролю знань як альтернативи до традиційного способу тестового опитування / І. Герасимок, Я. Федонюк, М. Ющак [та ін.] // Медична освіта. – 2008. – №1. – С. 45–47.

3. Організація самостійної роботи студентів в умовах

кредитно-модульної системи / М. Яблучанський, О. Бичкова, О. Проценко [та ін.] // Медична освіта. – 2007. – №2. – С. 69–70.

4. Досвід застосування системи дистанційного навчання Moodle при самопідготовці лікарів-інтернів дитячих хірургів / Боярська Л.М., Рижов О.А., Корнієнко Г.В. [та ін.] // Медична освіта. – 2015. – №4. – С. 80–82.

ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У БЕЗПЕРЕРВНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРІВ-СПЕЦІАЛІСТІВ

Шевченко В.Г., Запорожченко Б.С., Муравйов П.Т., Бородаєв І.Є., Зубков О.Б., Качанов В.М.

Одеський національний медичний університет

Необхідність безперервного професійного розвитку лікарів є обумовленою бурхливими темпами розвитку сучасних медичних знань та практик. Сьогодні лікар-спеціаліст повинен мати максимальний доступ до інформації у зручній, згідно з його робочим графіком, час.

У зв'язку з цим необхідним є створення системи дистанційної професійної освіти, яка дозволить забезпечити можливість самоосвіти лікаря через доступ до актуальної інформації та отримання незалежної оцінки знань з метою проходження атестації та сертифікації кваліфікацій.

Сьогодні під дистанційною освітою розуміють методику з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій, за допомогою яких створюється спеціалізоване інформаційно-освітнє середовище на будь-якій відстані від освітньої організації.

Сучасна система дистанційної освіти у медичній сфері України має метою забезпечення самоосвіти спеціалістів з подальшою можливістю інтеграції отриманих стратегій і тактик прийняття клінічних рішень в систему сертифікації та акредитації.

В такому світлі доцільність дистанційних методів у безперервній професійній освіті лікарів впливає з їх переваг: 1. гнучкості – за рахунок можливості навчатися у зручний час у зручному місті; 2. економічності – з огляду на навчання через інтернет за допомогою будь-яких комп'ютерів; 3. паралельності освіти з професійною діяльністю; 4. охопленні одночасного звернення до багатьох джерел інформації; 5. незалежності контролюючих та атестаційних заходів.

На кафедрі хірургії №2 Одеського національного медичного університету вже сьогодні активно використовуються такі технології дистанційного навчання: 1. надання завдань та навчальних посібників і перевірка виконаних завдань у вигляді мультимедійної інформації; 2. комп'ютерне навчання, яке доповнюється учбовими матеріалами та очними зустрічами студентів і викладачів; 3. електронна конференція у режимі offline, як складова частина чи самостійний навчальний процес; 4. відеоконференція в режимі online, що дозволяє використовувати усі переваги «живого» спілкування; 5. «багатоточкова»

відеоконференція, яка дозволяє спілкуватися у режимі реального часу багатьом учасникам, коли необхідним є обмін інформацією та обговорення питань в оперативному режимі.

Аналіз функціонування світових освітніх систем показує, що витрати на дистанційне навчання у середньому складають приблизно 50% від витрат на традиційні форми навчання.

У сучасній світовій медицині базовими для лікаря-спеціаліста вважаються знання, які відповідають основним положенням клінічних рекомендацій, регламентуючих обсяги медичної допомоги, алгоритми ведення пацієнта при певних нозологіях, рівні доказовості, показання, протипоказання та особливості застосування діагностичних і лікувальних заходів, а також індикатори якості наданої допомоги. З урахуванням цих позицій необхідним є створення системи інформаційних ресурсів на основі клінічних рекомендацій.

Сучасна медична освіта в Україні повинна базуватися на загальноосвітньому підході та принципах доказової медицини, бути безперервною, різнобічною, доступною, заснованою на сучасних інформаційно-освітніх технологіях та активною, щоб забезпечувати формування високоінтелектуальних та моральних медичних працівників, а дистанційні технології навчання істотно доповнюють існуючу модель підготовки лікарів-спеціалістів.

Література

1. Медична освіта у світі та в Україні [І.Є. Булах, О.П. Волосовець та ін.].- К.: Книга плюс, 2005.- 384с.

2. Пуліна А.А. Система організаційно-методичного забезпечення педагогічного проектування в загальноосвітніх навчальних закладах: автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.01 / А. А. Пуліна ; РВНЗ «Крим. гуманіт. ун-т» (м.Ялта). – Ялта, 2011. – 20 с.

3. Юрченко Ю.А. Формування військово-професійних умінь у студентів вищих медичних навчальних закладів: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 /Ю. А. Юрченко ; Нац. акад. Держ. прикордон. Служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельниц., 2006. – 20 с.

ДИСКРЕТНА ФОРМА НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ КАРДІОЛОГІВ

Шехунова І.О., Доценко М.Я., Боєв С.С., Герасименко Л.В., Молодан О.В., Малиновська О.Я., Дєдова В.О.

ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України»

Проект постанови КМУ «Положення про систему безперервного професійного навчання...» [1] передбачає, що головною формою навчання лікарів будуть проведення

курсів за вибором, що відповідають індивідуальним інтересам лікаря, стажування в передових центрах, онлайн-семінари з проведенням тестування, самостійне та очне на-